

IC 420/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 listopada 2016 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Piotrowska

Protokolant: (...)

po rozpoznaniu w dniu 04 listopada 2016 roku w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa R. D.

przeciwko B. K.

o zapłatę

I. oddala powództwo,

II. zasądza od powoda R. D. na rzecz pozwanej B. K. kwotę 2.417 zł (dwa tysiące czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt IC 420/16

UZASADNIENIE

Powód R. D. domagał się zasądzenia od pozwanej B. K. kwoty 17.783,26 zł wraz z odsetkami ustawowymi od wskazanych w pozwie kwot i terminów, a także kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. W uzasadnieniu powód wskazał, iż w dniu 5 września 2002 r. zawarł z Bankiem (...) S. A. umowę o prowadzenie rachunku bankowego, natomiast w dniu 3 października 2002 r. udzielił pozwanej pełnomocnictwa rodzajowego do odbioru wyciągu i likwidacji rachunku. Pozwana, przekraczając granice pełnomocnictwa, bez wiedzy i zgody powoda podjęła z przedmiotowego rachunku w okresie od grudnia 2002r. do lutego 2003r. znaczne środki, przekraczające kwotę 50.000 zł – podjęła nie tylko znajdujące się na nim aktywa, ale wykorzystwała też przysługujący powodowi debet. Powód ograniczył powództwo do żądanej kwoty z uwagi na chęć zminimalizowania kosztów sądowych oraz brak pewności co do wypłacalności pozwanej. W piśmie procesowym z dnia 14 czerwca 2016 r. strona powodowa wskazała, że wartość przedmiotu sporu stanowi kwota spłacona przez powoda w postępowaniu egzekucyjnym wszczętym na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...), który obejmował należności z tytułu debetu na rachunku zaciągniętego przez pozwaną.

Na rozprawie w dniu 31 maja 2016 r. pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na jej rzecz od powoda kosztów zastępstwa procesowego. Pozwana stwierdziła iż strony łączył nieformalny związek. W trakcie jego trwania powód poprosił pozwaną o dokonywanie na jego rachunek wpłat dochodów z działalności przez nią prowadzonej, aby uzyskać zdolność kredytową. Pozwana dokonywała na rachunek powoda wpłat a następnie wypłat środków wcześniej wpłaconych. Strony rozstały się z uwagi na zdradę powoda, pozwana wówczas zaprzestała wpłat,

na rachunku powoda pozostały środki pozwanej. Pozwana podniosła także zarzut przedawnienia, wskazując, iż od chwili dokonania przez nią wypłat do dnia wniesienia pozwu minęło 10 lat.

Sąd ustalił co następuje:

Powód w dniu 5 września 2002 r. zawarł z Bankiem (...) S. A. umowę o prowadzenie rachunku bankowego a vista o numerze (...) - (...) - 2700 - (...) - 001. W dniu 22 października 2002 r. powód zawarł z bankiem umowę rachunku (...). Obie umowy oznaczono numerem (...). W dniu 3 października 2002 r. udzielił pozwanej pełnomocnictwa rodzajowego do odbioru wyciągu i likwidacji rachunku. Na dyspozycji podano numer umowy (...), nie podając innych danych rachunku.

/ **bezsporne** , nadto: umowa – k. 7, pełnomocnictwo – k. 8/

W momencie udzielenia pozwanej pełnomocnictwa, powód żył z nią w konkubinacie, który to związek strony zakończyły w okresie luty/marzec 2003 r.

/ **bezsporne** , nadto: zeznania pozwanej – k. 109 (protokół elektroniczny)/

Pozwana korzystała z rachunku bankowego powoda dokonując na niego wpłat środków pochodzących z utargu z prowadzonej przez nią działalności gospodarczej, dokonywała też wypłat.

/ **dowód** : zeznania świadka M. K. – k. 90 (protokół elektroniczny), historia limitu w rachunku E. za okres od 24. 01. 2003 r. do 15. 08. 2003 r. – k. 101, historia rachunku bankowego za okres od 5. 09. 2002 r. do 15. 08. 2003 r. – k. 103, dowody wypłat – k. 9-24, zeznania pozwanej – k. 109 (protokół elektroniczny), decyzja o wykreśleniu wpisu z ewidencji dz. gosp. – k. 49/

Bank (...) S. A. w dniu 20 grudnia 2004 r. wezwał R. D. do zapłaty kwoty 3.142,29 zł wynikającej z zadłużenia na rachunku E.. Następnie bank, w dniu 15 lutego 2005 r., wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...), w którym wskazał, iż wysokość zobowiązania R. D. z tytułu niespłaconego zadłużenia ujemnego salda na rachunku bankowym wynosi na dzień 21 stycznia 2005 r. 19.593,22 zł (cała kwota objęta tytułem wynosiła 23.400,91 zł). Postanowieniem z dnia 10 maja 2005 r., wydanym w sprawie II 1 Co 1210/05, Sąd Rejonowy w Gdańsku nadał przedmiotowemu tytułowi klauzulę wykonalności.

/ **dowód** : dokumenty z akt II 1 Co 1210/05 SR w Gdańsku: wezwanie do zapłaty – k. 4, bte – k. 13, postanowienie – k. 17/

Sąd zważył co następuje:

Stan faktyczny w niniejszej sprawie – który w dużej mierze stanowił okoliczności bezsporne – Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy oraz aktach sprawy II 1 Co 1210/05 Sądu Rejonowego w Gdańsku. Ich autentyczność i prawdziwość nie budziła wątpliwości, ani nie były one kwestionowane przez strony postępowania, w dodatku część z nich miała walor dokumentów urzędowych. Sąd oparł się także na zeznaniach stron i świadka M. K., przy czym zeznania powoda Sąd wziął pod uwagę jedynie w zakresie, w jakim nie były one sprzeczne z pozostałym materiałem dowodowym. Sąd nie uznał zeznań powoda za w pełni wiarygodne z uwagi na fakt, że zawierały sprzeczności nie tylko z pozostałym materiałem dowodowym, ale także z twierdzeniami samego powoda (np. w pozwie powód twierdził, iż pozwana jedynie wypłacała środki z jego rachunku, natomiast słuchany jako strona zeznał, że pozwana środki te zarówno wypłacała, jak i wpłacała).

W sprawie nie było sporne, iż to powód zawarł umowę z bankiem, jak również, że udzielił pozwanej pełnomocnictwa do rachunku. Ostatecznie nie budził sporu także sam fakt dokonywania wpłat i wypłat przez pozwaną.

Podstawą prawną roszczenia był art. 405 k.c., zgodnie z którym ten, kto uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby bez podstawy prawnej zobowiązany jest do jej zwrotu.

Powództwo było niezasadne przede wszystkim z uwagi na skutecznie podniesiony przez pozwaną zarzut przedawnienia.

Należy zauważyć, iż zgodnie z art. 118 k.c. co do zasady, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata.

Jak wyjaśnił w szeregu orzeczeń Sąd Najwyższy (uzasadnienie wyr. SN z 22.3.2001 r., V CKN 769/00, OSN 2001, Nr 11, poz. 166 z glosami A. (...) 2002, Nr 8, s. 106 i (...) 2003, Nr 2, s. 48; wyr. SN z 24.4.2003 r., I CKN 316/01, OSN 2004, Nr 7–8, poz. 117 z glosą (...), OSP 2005, Nr 7–8, poz. 94; wyr. SN z 16.7.2003 r., V CK 24/02, OSN 2004, Nr 10, poz. 157 z glosą (...) (...) 2004, Nr 11, s. 33; wyr. SN z 22.9.2005 r., IV CK 105/05, (...) wyr. SN z 6.6.2012 r., III CSK 282/11, (...) roszczenie o zwrot bezpodstawnego wzbogacenia podlega trzyletniemu przedawnieniu z art. 118 k.c., jeżeli powstaje ono w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą.

W niniejszej sprawie pozwana prowadziła wprawdzie działalność gospodarczą, jednakże brak było związku pomiędzy prowadzeniem tej działalności a ewentualnym bezpodstawnym wzbogaceniem pozwanej. Pozwana dokonywała wypłat środków z rachunku powoda, jednak wypłaty te nie były związane z jej stosunkami kontraktowymi. Tymczasem – jak trafnie wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14. 11. 2013 r. (II CSK 104/13, L.), o związku roszczenia z prowadzeniem działalności gospodarczej powinny decydować okoliczności istniejące w chwili jego powstania i za takie czynności uznaje się działania podejmowane w celu realizacji zadań mieszczących się w przedmiocie działalności w sposób pośredni lub bezpośredni, pod warunkiem że zachodzi pomiędzy nimi normalny i funkcjonalny związek.

Nie ulega zatem wątpliwości, że termin przedawnienia w niniejszej sprawie jest dziesięcioletni.

W świetle art. 120 § 1 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne, a jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie.

Ewentualne wzbogacenie pozwanej powstać mogło jedynie w momencie wypłaty środków z rachunku powoda. Powód nie zaprzeczył twierdzeniom pozwanej, iż korzystać z przedmiotowego rachunku przestała z chwilą, kiedy doszło do zakończenia ich nieformalnego związku (na przełomie lutego i marca 2003 r.), okoliczność tę wręcz sam stwierdził w treści pozwu wskazując na okres w którym pozwana dokonywała wypłat. Ponadto ostatni z przedłożonych przez powoda dowodów wypłat pochodzi z 20 lutego 2003 r.

Roszczenie o zwrot bezpodstawnego wzbogacenia ma charakter co do zasady bezterminowy, więc jego wymagalność zależy zatem – w myśl przywoływanego art. art. 120 § 1 k.c., zd. drugie – od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, tj. od wezwania wzbogaconego do zwrotu.

Powód otrzymywał informację z banku na temat stanu swojego rachunku (o czym świadczą choćby przedłożone przez niego dowody wypłat), był w grudniu 2004 r. wzywany przez bank do zapłaty należności wynikających z przeterminowanego, ujemnego salda na rachunku. Niewątpliwie zatem już w 2003 r., a najpóźniej w styczniu 2005 r. powinien mieć wiedzę na temat istniejącego zadłużenia na rachunku, a co za tym idzie miał możliwość wezwania pozwanej do zapłaty. Na marginesie – nawet gdyby dać wiarę twierdzeniom powoda, iż o istnieniu zadłużenia dowiedział się dopiero z chwilą zajęcia komorniczego – to należy zauważyć, że powód nie tylko nie udowodnił, ale nawet nie wskazał kiedy owo zajęcie miało miejsce.

Dlatego też, biorąc pod uwagę, iż pozew w niniejszej sprawie wniesiono w dniu 12 października 2015 r. (data stempla pocztowego), roszczenie powoda, jako przedawnione, podlegało oddaleniu.

Niezależnie od powyższego – nawet w przypadku nieuwzględnienia zarzutu przedawnienia, należy zauważyć, że powód nie wykazał zasadności swojego roszczenia.

Po pierwsze pozwana wskazała, iż wprawdzie dokonywała wypłat z rachunku powoda, jednakże były to wypłaty środków, które sama tam wcześniej wpłacała, a jej słowa znajdują potwierdzenie we fragmentarycznej historii rachunku bankowego (k. 103), gdzie figurują kolejno wpłaty i wypłaty kwot po 200 i 400 zł, następnie wpłata kwoty 270 zł, z której dokonano dwóch przekazów na kwoty 33,75 i 234,95 zł. Zresztą sam fakt, że pozwana dokonywała nie tylko wypłat, ale i wpłat został potwierdzony przez powoda, wynika także z zeznań świadka. Tym samym powód, chcąc wykazać zasadność swojego roszczenia musiałby wykazać, iż wysokość wypłat przekraczała wysokość wpłat.

Powód przedstawił dowody wypłat wykonanych w okresie od 23 października 2002 r. do 20 lutego 2003 r., na łączną kwotę 57.737 zł, jednak po pierwsze – brak jest danych na temat wpłat dokonanych na jego rachunek w analogicznym okresie. Przedłożone historie operacji (historia limitu w rachunku E. za okres od 24. 01. 2003 r. do 15. 08. 2003 r. i historia rachunku bankowego za okres od 5. 09. 2002 r. do 15. 08. 2003 r.) są niekompletne – nie obejmują całego objętego pozwem okresu, a co więcej – nie obejmują nawet wszystkich transakcji w okresach, których mają dotyczyć – nie uwzględniono w nich choćby wszystkich wypłat wykazanych przez powoda wspomnianymi dowodami wypłaty. Rodzi to więc nie tylko wątpliwość odnośnie wysokości dokonywanych wpłat, ale nawet odnośnie tożsamości rachunków, których owe historie dotyczą.

Po drugie, powód wskazywał, że dochodzi kwoty wyegzekwowanej od niego w postępowaniu egzekucyjnym, wszczętym na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...), który obejmował należności z tytułu debetu na rachunku zaciągniętego przez pozwaną. Tymczasem z akt sprawy II 1 Co 1210/05 wynika, iż w momencie wzywania powoda do zapłaty przez bank (20 grudnia 2014 r.) łączna należność na rzecz banku wynosiła 3.142,29 zł. Powód nie oponował twierdzeniom pozwanej, że korzystała ona z przedmiotowego rachunku najpóźniej do marca 2003 r. Tym samym nie jest możliwe, by to pozwana spowodowała wzrost kwoty zadłużenia pomiędzy dniem 20 grudnia 2014 r. a 15 lutego 2005 r., kiedy to wystawiony został bankowy tytuł egzekucyjny. Trzeba podkreślić, że kwota zadłużenia wskazana w bankowym tytule egzekucyjnym, wynosiła 23.400,91 zł, w tym 19.593,22 zł należności głównej, a zatem należność wobec banku w stosunku do grudnia 2014 r. wzrosła o ponad 20.000 zł, z czego sama kwota należności głównej o przeszło 16.000 zł. Nie ulega więc najmniejszej wątpliwości, że kwota wskazana w bankowym tytule egzekucyjnym nie była pobrana przez pozwaną – nawet jeśli nie w całości, to z pewnością w przeważającej części. Również z fragmentarycznych historii rachunków wynika, że wypłat dokonywano także po marcu 2003 r., tym samym nie były to wypłaty dokonywane przez pozwaną, a najprawdopodobniej przez samego powoda.

Biorąc powyższe pod uwagę, powództwo należało oddalić, o czym orzeczono w punkcie I sentencji wyroku.

O kosztach postępowania orzeczono w pkt II wyroku na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania. Powód przegrał sprawę w całości, wobec czego został obciążony obowiązkiem zwrotu poniesionych przez stronę przeciwną kosztów postępowania, na które składają się koszty zastępstwa procesowego w kwocie 2.400 zł, których wysokość ustalono na podstawie § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 490), powiększone o opłatę skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...)